

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO

Inšpekcija nadzora varnosti in zdravja pri delu

Verovškova ulica 64a, 1000 Ljubljana

T: 01 280 36 60

F: 01 280 36 77

E: gp.irsd@gov.si

www.id.gov.si

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
Direktorat za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih
dr. Slavica Černoša, vodja sektorja za srednje šolstvo

(slavica.cernosa@gov.si)

Številka: 0920-1537/2016-2

Datum: 13.12.2016

Zadeva: Preventivni zdravstveni pregledi delavcev

V zvezi z vprašanjem, ki ste ga naslovili na Inšpektorat RS za delo in v katerem naprošate za stališče inšpektorata glede zahtev za izvajanje preventivnih zdravstvenih pregledov, zlasti pa za tiste osebe, ki izvajajo obvezno prakso pri delodajalcih v okviru poklicnega izobraževanja, pojasnjujemo sledeče:

Preventivne zdravstvene preglede delavcev urejajo Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 43/11, ZVZD-1), Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Ur. l. RS, št. 87/02, 29/03-popr., 124/06) in Zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 21/13 s spremembami, ZDR-1). Tako ZVZD-1 v 36. členu določa, da mora delodajalec zagotoviti delavcem zdravstvene preglede, ki ustrezajo tveganjem za varnost in zdravje pri delu. V 33. členu ZVZD-1 je v povezavi z 19. členom ZVZD-1 določeno, da mora delodajalec zagotavljati zdravje delavcev tako, da izvajanje zdravstvenih ukrepov, med katere sodijo tudi zdravstveni pregledi iz 36. člena ZVZD-1, poveri izvajalcu medicine dela. Izvajalec medicine dela je skladno z določili ZVZD-1 izvajalec zdravstvene dejavnosti, ki opravlja dejavnost medicine dela, prometa in športa in mu delodajalec poveri izvajanje zdravstvenih ukrepov v zvezi z zdravjem pri delu.

V smislu zagotavljanja zdravstvenih pregledov delavcev s strani delodajalca sta pomembna tudi pojma delavca in delodajalca. Tako je skladno z določilom 3. člena ZVZD-1 delavec oseba, ki pri delodajalcu opravlja delo (se vključuje v delovni proces delodajalca) na podlagi pogodbe o zaposlitvi ter tudi vsaka oseba, ki na kakršni koli drugi pravni podlagi (najpogosteje delo dijakov ali študentov na podlagi študentskih napotnic, delo dijakov ali študentov na praksi zaradi usposabljanja, sezonska in druga kratkotrajna dela na podlagi podjemnih pogodb) opravlja delo za delodajalca oz. se vključuje v njegov delovni proces. Delodajalca pa predstavlja vsaka pravna ali fizična oseba ali drug subjekt, ki zaposluje delavca na podlagi pogodbe o zaposlitvi, ravno tako pa predstavlja delodajalca vsaka oseba, ki na kakršnikoli drugi pravni podlagi zagotavlja delo delavcu. Delodajalca predstavlja tudi uporabnik, h kateremu so v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, posredovani delavci s strani delodajalca, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku.

Predhodno navedeno pomeni, da mora delodajalec zagotoviti delavcem zdravstvene preglede (predhodni preventivni zdravstveni pregledi, usmerjeni obdobjni preventivni zdravstveni pregledi, drugi usmerjeni preventivni zdravstveni pregledi), v kolikor to narekujejo posebne zdravstvene zahteve za

delovno mesto, na katerem delavec opravlja delo in/ali kadar ukrep zagotavljanja zdravstvenih pregledov izhaja iz ocene tveganja. V kolikor mora delavec na konkretnem delovnem mestu izpolnjevati posebne zdravstvene zahteve, je le te delodajalec dolžan določiti v oceni tveganja na podlagi izdelane strokovne ocene izvajalca medicine dela. Delodajalec opredeli izvajanje zdravstvenih pregledov tudi upoštevajoč konkretna tveganja za varnost in zdravje pri delu na delovnih mestih v oceni tveganja ter upoštevajoč tudi vse predpise, ki opredeljujejo dolžnost delodajalcev za zagotavljanje zdravstvenih pregledov na določenem delovnem mestu. Vsebina in obseg zdravstvenih pregledov sta odvisna od opredeljenih posebnih zdravstvenih zahtev za opravljanje konkretnega dela ali od ugotovljenih tveganj na konkretnem delovnem mestu. V kolikor tveganj na konkretnem delovnem mestu ni ugotovljenih in opredeljenih v oceni tveganja oz. v oceni tveganja niso opredeljene posebne zdravstvene zahteve, potem predhodni in obdobjni zdravstveni pregledi delavca niso zahtevani.

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) v 28. členu določa, da delodajalec zaradi ugotovitve kandidatove zdravstvene zmožnosti za opravljanje dela, na svoje stroške napoti kandidata na predhodni zdravstveni pregled v skladu s predpisi o varnosti in zdravju pri delu, torej upoštevajoč predhodno omenjeno. Splošna zdravstvena sposobnost tako ni več pogoj za sklenitev delovnega razmerja oz. za opravljanje dela na drugi podlagi. Tako predhodno zdravstveni pregledi niso obvezni v smislu ugotavljanja delazmožnosti pred pričetkom opravljanja dela, razen v primeru opredeljenih posebnih zdravstvenih zahtev delovnega mesta, prisotnih tveganj za varnost in zdravje na delovnih mestih ali zahtev drugih predpisov.

Glede na navedeno lahko povzamemo, da je predhodni zdravstveni pregled za delavce (po pogodbi o zaposlitvi, na osnovi študentskih napotnic in podjemnih pogodb, v zvezi z usposabljanjem v okviru poklicnega izobraževanja) obvezen :

- kadar iz izjave o varnosti in zdravju pri delu izhajajo posebne zdravstvene zahteve za delo na konkretnem delovnem mestu,
- če iz ocene tveganja izhajajo tveganja za nezgode, poklicne bolezni in bolezni povezane z delom,
- kadar je pregled predpisan s posebnimi predpisi.

Ugotovljenim tveganjem morajo, skladno z določbo 36. člena ZVZD-1, glede na vrsto in obseg ustrezati tudi zdravstveni pregledi. Zdravstveni pregled po ZVZD-1 se lahko opravi le pri izvajalcu medicine dela in ne v okviru pregleda iz programa preventivnega zdravstvenega varstva dijakov in študentov. Stroške zdravstvenega pregleda nosi izključno delodajalec.

Slavko Krištofelc
Direktor inšpekcije nadzora
varnosti in zdravja pri delu

Vročiti:

- naslovníku po elektronski pošti

